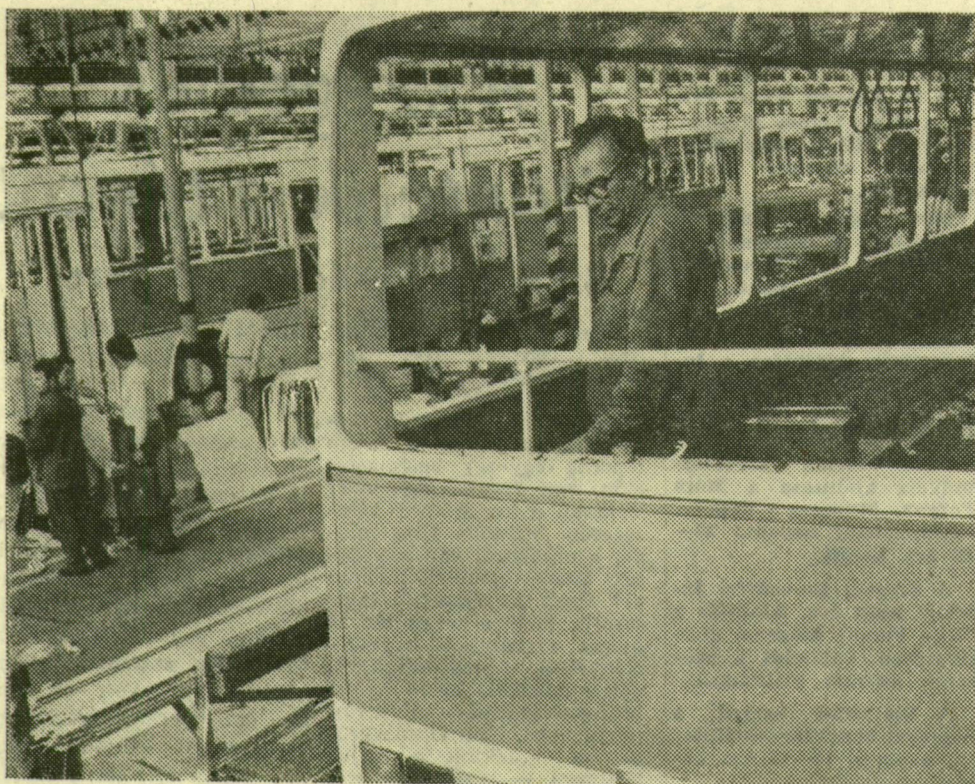

Buszok exportra

Az Ikarus Karosszéria- és Járműgyár évente több ezer autóbust exportál. Jelenleg a Szovjetunió, Görögország, Románia rézére gyártják a 260-as és 280-as típusú autóbuszokat. Képünkön: Szerelik a belső díszleceket.

A Csemege titka

— Aki itt dolgozik, annak az ereiben Csemege-vér folyik.
— Az milyen?
— Kereskedelemnek mondják.

Könnyű lenne mondani, győződünk meg róla, de egy elcsúszott „vérvételnek” nem sok értelme van. Ha azt mondanánk, ide figyeljtek emberek, ez a mintabolt, így kell ezt csinálni, sokan felelnék rá: új seprő jól sepper. Egy hónapja nyitogatták még csak a kapuit, a hibák később szoktak kiütközni. Ha hibát emlegetnénk, arra is lenne válasz: alig egy hónapja nyitott ki, csupa fiatal dolgozik, kell egy kis idő a gyakorlathoz. Különben sem a mi dolgunk, hogy jelet vagy elégséget írogassunk a boltok ellenőrzőjébe. Eszünkbe jutott néhány kérdés, bementünk Tóth Jánosnéhoz, és föltettük neki a Retek utca sarkán álló új áruház kicsike irodájában. Lucáról neveztük el még karácsony előtt ezt a boltot, mert túlontúl lassan épült azt akaruk először megtudni, a késés jelent-e egy üzletnek nyereségszempontját.

— Erre a kérdésre nem tudunk válaszolni, mert mi késve tudtuk meg, hogy valahol veszti át az épülő boltot.
— Nyitás után nyüzsgött az ember a boltban jó pár napig.
— Volt olyan nap, hogy 450 ezer forint folyt be a kasszába. Most átlagosan 150 ezer.

— Csak a kíváncsiság hozza ide a város túlsó felén lakókat?
— Az is, meg más is. Nyitáskor olyat is árulunk, amit máskor csak ritkán.
— Mondhatom én a példát? Szalámi.

— Sajnos, nem rajtunk múlik, hogy ritkán kapható.
— Rendes körülmények között két hét is kevés lenne, hogy ennyi ember kíváncsiságát kitudakoljuk. Nyitásakor egy nap elég. Csak föl kellene írni, mit keresnek legjobban.

— Írjuk tehát: gombát. Ha az egész boltot gombával raktuk volna tele, akkor is rekordot ugrott volna a forgalmunk.
— Írjuk a kérdést is mellette: miért nincs máskor?
— Külföldről hozzuk, becsúszunk.

— Ez olyan érv, csak leírni lehet. Próbáljuk meg, fellelvezzünk. Nálunk nem terem gomba?

— Úgy tudom, teremne. De nem tudom, miért nem termelnek?

— Csak a dobozos gombát vennék az emberek?
— Ha más lenne, vennék azt is.

— A laskagombát is?

— Nagyon jó gomba.
— Sokáig figyeltem a nagy pénzen épített baksi „gombagyár” vergődését. Most tojásként válogatnak benne.

— Száz oka lehet, nem tudom miért, de az biztos, hogy gombával lehetne boltot nyitni.

Nem beszélünk róla többet, hiszen mindketten tudjuk, hogy asztalunkon húst pótolna, ha lenne, és a nagyüzemi gombatermesztés néhány fogása már ismert.

— Csecsemőknek való gyümölcslevek is voltak.

— Külföldről hozták azt is.

— De gyümölcs nálunk is terem.

— Biztosra veszem, egyszer megpróbálják nálunk is gyártani.

— A töpörtyű?
— Mennyit tetszik kérni? Nagyszerű töpörtyűnk van.

— Azért hozom szóba. Vettünk azelőtt is, amennyit akartunk, barna zacskókban kaptuk, de két baja volt: vagy olyan apró volt, mint ha kalapácsos darálón vereték volna szét, vagy a szór tartotta össze. Ráadásul hókadt volt a színe. A mostani szép piros, nem szőrös, nem apró, és szépen csomagolják.

— A Tiszatáj Termelőszövetkezet jöhetett rá, hogy pénz van a töpörtyűben, ha szépen csinálják. Aztán rákaptak a gyár is, most leginkább tőle vesszük, mert a Tiszatájé újabban bőséges. Még forró, amikor ide hozzák, mi csomagoljuk, és azonnal áruljuk is.

Sokszor hallani, hogy nem lehet eladni a dísznövényeket és a sertésfejet. Tanulni kellene a töpörtyűtől. Ha nem lenne undorítóan szőrös, többen főznének kocsonyát vagy körömpörköltet.
— Láttam a pultot. A tejeszacskók nem fürdenek a tejben, mind száraz.
— Megtöröljük.
— És ha megszárad?
— Ez az áruház hűtőkamrákkal van kibelevé. Nem romolhat meg az élelmiszer.

— Mindent csomagolnak?
— Amit csak lehet. Ezzel a megoldással a Csemege robbant be Szeged kereskedelmébe. Jön a vásárló, érte nyúl, kedve szerint választ.

— A kenyeret is kirakják?

a pultra, papírosba csomagolva. Úgy láttam, a címkét soha nem takarják el rajta.

— Való igaz, a másnapos kenyérral gondjaink vannak. Inkább kérünk díszpencerkenyeret, délután, ha látjuk, hogy fogy.

Panelházak problémája. Nyáron tovább jó a kenyér, mint télen. Kegyetlenül kiszárad; ha nagyon becsomagolják, akkor „péti”, „belefé” a csomagolóba. Nagy jutalmat érdemelne, aki kitalálná, hova tegyünk, hogyan tartuk kenyerünket.

— A Csemege országos vállalat. Mi a haszna?

— Ami bárhol kapható, a központ beszerzi. Jó az ellátásunk.

— Sok a fiatal. Perspektíva?

— Szívesen jönnek, mert itt megfizetik a munkát, de csak a munkát, tehát dolgozni kell érte. Nem igaz, hogy nem szeretnek dolgozni az emberek. Ha értelme van, rogyásig dolgoznak. Aki ide jön, legtöbbször azt mondja, itt marad — úgy értem, a Csemege hálózatában — nyugdíjig is. Országjáró tanulmányutakat szervez a központ, ha valahol újat tud mutatni a szakma, eltanulniuk rögtön. Külföldre is küldenek embereket — közönséges eladók! — tapasztalatot szerezni.

— Az országos hálózat, gondolom, sokat ad a jó híre. Járnak az ellenőrök, szaglásznak, és büntetnek, ha valamit rossznak találunk?
— A vevőnél jobb ellenőr nem kell. Csak figyelni kell rá.

— Az utolsó kérdés: meddig lesznek tiszták a kosarak?
— Nagyon kényesek vagyunk rá. Mi is kifordulnánk abból a boltból, amelyikben kenőcsös-ragacos kosárba kell rakni a kenyeret, és abba jön a földes zöldség is. Egy-két embernek az a dolga, hogy a kosár mindig tiszta legyen. Most a diákok segítenek.

Jó lenne öt év múlva is ilyeneket hallani — a vevőktől.
H. D.

Esernyőgyártás

A hazai esernyőgyártás bővítése érdekében az ernyők vázát Japánból importálják. Így ugyanis jóval gazdaságosabb, mintha kész

ernyőket vásárolnának külföldről. A japán ernyővázakra a Magyar Selyempár Vállalat készít szebbnél szebb huzatokat. (MTI)

Városok versengése

A sors vetett ide, szokta mondogatni. A jó sors, szoktam mondogatni én. Nézeleink ellentmondásossága lát-szólagos, különbözőségüket az az esendőnek is nevezhető részlet okozza, hogy barátom debreceni illetőségű, én szegedi. Párbeszédünk Debrecenben minden bizonyonnyal így hangzana: a sors vetett ide, mondanám én, mire ő azonnal rávágná: a jó sors.

Szeretett városainkról szóló vitáink döntetlenre állnak. A Tisza, mondogatom én sok áhítatos felkiáltással, a Nagyerdő, mondogatja a legcsodálatosabb dolgoknak kijáró tisztelettel ő. Az esetek többségében arra a megállapításra jutunk, hogy Szegedet és Debrecent egyesíteni kellene, mert akkor Tiszánk is volna, meg Nagyerdőnk is volna, de fájdalom ez ábránd, ha még oly szép is.

Es hasonlóképpen vagyok Szolnokról ideszármazott barátommal is, aki ugyan elismeri, hogy Szeged nagyobb város, de csak ezt ismeri el, más nem. Ha azt mondom, hogy Szeged szebb és lakályosabb pátria, akkor kuncogni kezd. Ha nagyon mérges, hahotázik is.

A patriotizmus természetrajzáról ennyit. Többet úgy sem lehet róla mondani, mint Mikes Kelemen, amikor azt írta 1720. májusának huszadik napján Rodostóból, hogy „Már mi itt derék házastűzest emberek vagyunk, és úgy szeretem Rodostót, hogy el nem felelhetem Zágont.”

Aztán hogy ez mitől van, nehéz megmondani. Utcák, terek és házak mindegyike ott van, újabb ezek az utcák, terek és házak, legyenek Pécsen, Győrön vagy Szegeden, összetéveszthetően egyformák. És különben is, fákhöz és kövekhez, hegyekhez és folyókhoz nem lehet kötődni; kötődni csak emberekhez lehet. Örök erőről egy fontos mondatot: „egy város semmit sem ér a hozzá való emberek nélkül” — írta egyszer költőbarátom, aki sokszor járt Szegeden, s ezt tartotta fontosnak elmondani róla. Az emberek maradtak meg neki, nem a házak gyorsan felejtethető képe. Megfigyeltem, hogy az emberek, ha közel akarnak kerülni egymáshoz, mesélni kezdenek, elcsúsznak egymás között a múltjukat. És itt kell a patriotizmus lényegét keresni, ebben. Mert ha nekem kedves egy ház, azért kedves, mert közöm van hozzá. Lakott benne valaki, akit ismertem, vagy egy lányul sáfátam el előtte; ha fel tudok idézni egy fát, azért tudom, mert életem egyik fontos napján néztem és láttam.

A városlakó, és ez alól nem kivétel a patrióta sem, vak egy kicsikét a saját városának szépségeire. Néhány napja végigsétáltam a Lenin körúton. Elhatároztam, hogy szememet kitértem a megszokott nézősíkba, felnéztem a házakra. Hét erkélyt fedeztem fel. Harminc esztendeje járok ezen a körúton... és ezeket az erkélyeket én még sohasem láttam!

Es mennvi mindennel, fontosabbal is így vagyunk. A pincér, aki egy saroknyira dolgozik a zsinagógától, egyszer megjegyezte, hogy bizonyára nagyon szép lehet belülről is, mert sokan mondják. A pincér nemcsak hogy egy sarokra dolgozik a város egyik lecsúszott épületétől, lakni sem lakik tőle sokkal messzebbre. Beszélgetésünk kiderült viszont, hogy nemrégiben járt Sopronban. Arról a városról órákig tudott volna mesélni. Valószínűleg ott optikát váltott a szemé, ott, miután ezert utazott a Lővérekbe, figyelt, akart figyelni.

Nem panaszkodom én ezt. Mondjuk, furcsállom. Fel akarjuk fedezni a világot, ez jó. Nem a legeszelelelén kezdjük, ez hiba, vagy annál is több: butaság.

Es vakok vagyunk másra is. Eszrevesszük a törmelékupacot, mert felbottant benne. Am hajlamosak vagyunk figyelmen kívül hagyni azt a részletet, hogy a törmelékupac attól van, renoválták a házat. Nem akarok az ördög ügyvédjének szerepében tetszelegni, nem szeretném, ha bárki is azt hinné, hogy makacs hive vagyok a törmelékupacoknak, s bölcs megértést kérek ügyükben. Jól tudom, hogy a puding akkor jó, ha meg lehet enni, a törmelékupac pedig akkor jó, ha nincs. Mindössze annyit szeretnék bizonyítani, a másik dolog a fontosabb, hogy építkezünk, renoválunk.

Rettenlően bosszant például, hogy a Kárásház udvarán is étkelenkedik egy téglahalmaz, és különösen azért bosszant, mert ama városkövi jelentőségű ház falán a tábla az udvar megtekintésére is felszólítja az arra járókat, mondván, hogy a ház — Kossuth Lajos is lakott benne! — árkádudvara kitűnő építőmesterre vall. Örülök viszont annak, és örömmel nagyobb, mint bosszúságom, hogy ezt az udvart rendbe hozták, kifestették. A téglahalmot meg majd csak eltakarítja valaki, Remélem.

Nemrégiben veztettem egy nem túl széles körű közvéleménykutatást, szigorúan saját használatra. Arra voltam kíváncsi, hogy ismerőseim hogy ítélik meg Szeged fejlődését. Mit gondoltak például, hogy a lakásállomány mennyivel szaporodott 1961 óta, mennyivel többen dolgoznak az iparban, mint akkor. En tudtam a valódi adatokat, hőkentem hát a válaszokat. A lakások? Pár százal van több, mint amennyit lebontottak, mondták sokan, amikor százalékban is kíváncsi voltam a növekedésre, 10 százalékot hallottam legtöbb ismerőseimtől.

Az ipari fejlődés ütemét — egy és háromnegyedszeresére nőtt a város ipara 1961 óta — valaki eltálatla. Az illető mérnök és hivatalból is tudja az adatokat... Jó sorsa által Debrecenből Szegedre vezető barátom hasonló adatokat tud városáról. A megyei városok fejlődési üteme nagyjában-egészében megegyező, ugyanis, jóval gyorsabb a fővárosénál...

Városaink versengése ilyenén nem dönthető el tehát. Szerintem csak egyféleképpen lehetne döntésre vinni a dolgot, úgy, ha meg lehetne számolni, hogy melyik városnak van több hozzávaló embere. Olyan, aki nem vak a saját városában, aki nem csak meghatottan szemlélődik, hanem pörlekedik is, ha úgy véli, attól mennek előbbre a dolgok. Aki nem vár utasításra, felhívásra, ha rendet kell teremteni portája körül. Erről jut eszembe, hogy vajon miféle szervezett mozgalmra volna szükség, hogy eltűnjenek Tariánból és Felsővárosból a gazból nőtt erdők? Szerintem csak arra volna szükség, hogy az emberek lemenjenek a házaik elé, ha nem mással, egy konvinkéssel... Egyetlen délután kiirthatnák a korántsem festői szépségű dudvas bozótkat!

Es talán valami ilyesmi lehetne az első lépés, hogy büszkén a szemébe vágassam a barátomnak, Szeged nyeri a városok vetélkedőjét. Nem tudna mit mondani válaszul, ebben biztos vagyok. Es miután optimista is vagyok, reménykedem is, abban például, hogy idővel elhiszik nekem, hogy annyi idő alatt, míg elkészül egy felhaborodott hangú levél, el lehet takarítani egy téglakupacot, ki lehet irtani jó néhány négyzetméternyi dudvát...

Almomban már néha látom a dobogót. Szeged van a legmagasabb fokán...

P. F.

Befejeződött a nyári ruházati vásár

Az üzletekben nagy volt a forgalom

Tegnap véget ért a július 31. óta tartó engedélymentes nyári ruházati vásár. Az akcióba Csongrád megyében a Komplex Ruházati Vállalat 45 üzletét vonták be. Az első két napon megnyilvánult kiemelt érdeklődés bizonyította, hogy a lakosság megkedvelte a nyári vásárt. Az elmúlt héten hétfőn 4,5 kedden 3,5 millió forint volt a forgalom. Közepesnek mondható a szerda 2,8, és a csütörtöki 2,1 millió forintos bevétel. Az ezt követő napokon egyformán 2 millió forint körüli költöttek a vásárlók. A divatcikkek számítottak a legnépszerűbbnek, jóval több konfekciós termék kelt el, mint az előző évben. A cipők kivételével a többi ruházati cikk kereslete alatta maradt a tavalyinak. Összesen 35 millió forintos árukészletet kínáltak eladásra, 5 millió forinttal többet, mint 1977-ben. Ebből 18,3 millió forintot érő értékesítettek, harminc-negyven százalékkal csökkent áron. A lakosság 6 és fél millió forintot takarított meg.

A szegedi Centrum Áruházban is elsősorban az idény jellegű ruházati cikkeket kínálták olcsóbban. A tavalyi 11 millió forintos áru-

alappal szemben az idén 15 millió forint értékűt adtak olcsóbban. Úgy tervezték, ebből 10 millió forintnyit tudnak eladni. Kedvelt volt a méteráru, a cipő, a konfekciós termék és fehérnemű. A kötött ruhákat kevesebben vásárolták, mint egy évvel ezelőtt. Itt is kiemelkedett az első három nap forgalma, szombati 9 millió forint értékű ruházati termék talált gazdára.

Hogy a boltokba utolsó napokban betérő vásárlók se éreje csalódás, mindenütt tartaltoltak árut, így biztosították a folyamatos érdeklődést. A nyári ruházati vásár rendkívül igénybe vette az eladókat, nyitástól zárásig feszített tempóban kellett dolgozniuk.